Հայաստանի Հանրապետություն
Արարատի մարզ
Վարդաշատի համայնապետարան
№ 74
06 դեկտեմբեր 2017 թ.

Արարատի մարզպետ

Պարոն՝ Ա.Գրիգորյանին

Կից գրությամբ ուղարկվում է

Վարդաշատ համայնքի ավագանու

Թիվ << 2 >> որոշումը

Առդիր <<31>> թերթ

Վարդաշատի գյուղապետ Ա.Կարապետյան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԱՐԱՏԻ ՄԱՐԶ ՎԱՐԴԱՇԱՏԻ ԳՅՈՒՂԱՊԵՏԱՐԱՆ

Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզի Վարդաշատ համայնք
ՀՀ, Արարատի մարզ, գ. Վարդաշատ, 094 99 22 82 vardashat.ararat@mta.gov.am

Որոշում N 2-Ն

Վարդաշատ համայնքի ավագանու « 06 » փետրվար 2017թ.

ՎԱՐԴԱՇԱՏ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀՆԳԱՄՅԱ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի հանրապետության օրենքի 16-րդ հոդվածի 2-րդ կետով Արարատի մարզի Վարդաշատ համայնքի ավագանին

ո ր ո շ ե ց

հաստատել համայնքի զարգացման 2017-2021թթ. հնգամյա ծրագիրը համաձայն հավելվածի.

Կողմ 5 դեմ 0 ձեռնպահ 0

Համայնքի ավագանու անդամներ	Կողմ՝	Դեմ՝	Ձեռնպահ՝
Մանուկ Կարապետյան			
Խաչիկ Ասատրյան			
Վազգեն Հակոբյան			
Լյուդվիգ Զոհրաբյան			
Հենրիկ Գևորգյան			

Համայնքի ղեկավար՝ Ա.Կարապետյան

Հաստատված է

Հ.Հ Վարդաշատ համայնքի ավագանու
06.02 2017թ. թիվ 2 որոշմամբ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՐԱՐԱՏԻ ՄԱՐԶ

ՎԱՐԴԱՇԱՏ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
2017-2021թթ. ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ
ՀՆԳԱՄՅԱ ԾՐԱԳԻՐ

ՎԱՐԴԱՇԱՏ 2016թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ներածություն.....

1. Համայնքի իրավիճակի բնութագրում, վերլուծություն և գնահատում.....
2. Համայնքի տեսլականի, ռազմավարության և ՀԶՔԾ-ի հիմնական նպատակների սահմանում.....
3. Համայնքի տարածքում նախատեսվող (շարունակվող) հանրապետական և մարզային, միջհամայնքային համագործակցության և այլ ծրագրերի ու միջոցառումների ներկայացում.....
4. Համայնքի ֆինանսական իրավիճակի վերլուծում, գնահատում և կանխատեսում....
5. Համայնքի ոլորտային ծրագրերի ցանկի կազմում և առաջնահերթությունների սահմանում, ֆինանսապես ապահովված ծրագրերի ձևակերպում և ամփոփում, լրացուցիչ ֆինանսական միջոցների հայթայթման հնարավորությունների ներկայացում.....
6. ՀԶՀԾ-ի իրականացման մշտադիտարկման (մոնիթորինգի) և գնահատման, տարեկան հաշվետվությունների կազմման ձևաչափերը.....

Եզրափակում.....

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզի Վարդաշատ համայնքի 2016-2020թթ. զարգացման հնգամյա ծրագիրը (այսուհետ՝ ՀԶԶԾ) մշակելիս հաշվի է առնվել, որ համաձայն 2015 թվականի դեկտեմբերի 6-ին փոփոխված Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 181-րդ հոդվածի, ՏԻՄ-երը՝ համայնքի ավագանին և համայնքի ղեկավարը, ընտրվում են հինգ տարի ժամկետով, և 210-րդ հոդվածի, «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը պետք է համապատասխանեցվի Սահմանադրությանը և ուժի մեջ մտնի 2017 թվականի հունվարի 1-ից:

Հաշվի առնելով այդ պահանջները՝ մշակվել է համայնքի զարգացման ոչ թե քառամյա, այլ հնգամյա ծրագիր:

ՀԶԶԾ-ն մշակելիս առանձնացվել և հաշվի են առնվել մեթոդաբանական հետևյալ չափանիշները՝

- համայնքի ֆինանսական կարողությունը.
- համայնքի բնակչության թվաքանակը.

ւամայնքում առկա վտանգները (ռիսկերը):

ամայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի բովանդակությունը պայմանավորված է համայնքապետարանի շխատակազմի աշխատակցների աշխատանքով և առաջարկություններով, համայնքում առկա ւսուրսային (մարդկային, գույքային. ֆինանսատնտեսական, տեխնիկական և այլ) ւարավորություններով, համայնքային ծրագրերի իրականացման և ծառայությունների մատուցման ամար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների առկայությամբ, ինչպես նաև այն իրողությամբ, որ արդաշատ համայնքը ունի մի շարք առաջնային խնդիրներ : Համայնքի զարգացման հնգամյա ւագրում հնարավորինս հաշվի են առնվել նաև համայնքի տարածքում տնտեսական գործունեության բախուսմանն ուղղված առկա հնարավորությունները, տնտեսության տարբեր ճյուղերի զարգացման ատկապես՝ գյուղատնտեսության, արտադրության , փոքր և միջին բիզնեսի և այլնի) ւարավորությունները, համայնքի տարածքում պատշաճ կառավարման իրականացման նհրաժեշտությունը, ինչպես նաև համայնքում աղետի բազմաբնույթ վտանգները (ռիսկերը) և դրանց առավարման միջոցառումները:

2016-2020թթ համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագիրը մշակվել է՝ հիմք ընդունելով համայնքի նորընտիր ղեկավարի և ավագանու անդամների նախընտրական ծրագրերի դրույթները և նպատակ հետապնդելով հետևողականորեն բարեփոխումներ իրականացնելու ճանապարհով աստիճանաբար լուծել համայնքում առկա հիմնախնդիրները և բարելավել համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական պայմանները: Համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագիրը դիտարկելով որպես համայնքի ռազմավարական պլանավորման և մասնակցային կառավարման կարևորագույն միջոց համայնքի ղեկավարին կից գործող համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի և տարեկան բյուջեի կառավարման գծով խորհրդակցական մարմինը՝ փաստաթուղթը մշակելիս, հատուկ ուշադրություն է դարձրել և ձգտել, որպեսզի այն հնարավորինս համահունչ լինի գործողության մեջ դրված Հայաստանի Հանրապետության ռազմավարական, մարզային և տարածաշրջանային զարգացման ծրագրերին՝ ակնկալելով Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման

մարմինների, Քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածների կազմակերպությունների և շահագրգիռ այլ անձանց հետ լիակատար փոխըմբռնում համայնքի զարգացմանհնգամյա ծրագրում ներկայացված խնդիրների առնչությամբ և արդյունավետ համագործակցություն դրանց լուծման գործում:

Համայնքի զարգացման, բնակչության սոցիալ-տնտեսական առաջընթացի ապահովման, սոցիալ-մշակութային քաղաքականության ներդրման և բարեկեցության մակարդակի բարձրացման նպատակով համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագիրը հանդիսանալու է ամենօրյա աշխատանքային փաստաթուղթ:

1.ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐՈՒՄ, ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

1.1Համայնքի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի գնահատում

Վարդաշատը ակտիվ կյանքով ապրող համայնք է, որտեղ առկա բոլոր կենցաղային, սոցիալ-տնտեսական, հոգևոր-մշակութային խնդիրները գտնում են իրենց լուծումը, համայնքի յուրաքանչյուր անդամ հնարավորություն ունի ակտիվորեն մասնակցելու համայնքում որոշումների կայացմանը և գործողությունների իրականացմանը:

1.2Համայնքի աշխարհագրական դիրքը.պատմական ակնարկ

Վարդաշատ համայնքը գտնվում է Արարատի մարզում, հիմնադրվել է 1828 թվականի մայիս ամսին: Գյուղի բնակիչները վերաբնակվել են Պարսկաստանի Խոյի Սալմաստ գավառի տարածաշրջանից: Գյուղը գտնվում է ծովի մակերևույթից 1850 մ բարձրության վրա: Վարդաշատ գյուղը մարզկենտրոնից գտնվում է 60 կմ. հեռավորության վրա, իսկ Երևան քաղաքից 100կմ, գյուղը ունի 72 տնտեսություն, բնակչության ընդհանուր թիվը կազմում է240 մարդ: Համայնքը տեղակայված է Արարատյան դաշտում, Արացո գետի աջափնյա հովտում; Գյուղի կլիման մեղմ է, չոր ցամաքային չափավոր ցուրտ ձմեռ և շոգ ամառ: Ձմեռը սկսվում են դեկտեմբերի կեսերին, հունվարյան միջին ջերմաստիճանը տատանվում է 20 - ^{0} - ից 25 - ^{0}, ամառը տևական է՝ մայիսից մինչև հոկտեմբեր, օդի միջին ամսական ջերմությունը հասնում է 24 ^{0}-ից 26 ^{0}, իսկ առավելագույնը՝ 42^0: Ագրոկլիմայական տեսակետից համայնքն ընկած է բացարձակ ոռոգման գոտում:

Համայնքի մասնագիտացված ճյուղը գյուղատնտեսությունն է, համայնքում հիմնականում զարգացած է անասնապահությամբ և հողագործությամբ:

Համայնքի հիմնախնդիրների մեջ կարևորվում է ոռոգման և խմելու ջրի հիմնախնդիրը ճանապարհների վերանորոգումը փողոցների լուսավորումը, և գազաֆիկացումը:

1.3ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքի առկա բնակչության թիվը կազմում է 240 մարդ, այդ թվում տղամարդիկ՝130 և կանայք՝ 110 : Համայնքի բնակչության տարիքային և սոցիալական կազմը բերված է աղյուսակ 1-ում:

Հ/հ	Ցուցանիշները	Ընդամենը
1	2	3

1.	Առկա բնակչության թիվը, այդ թվում՝	240
	Տղամարդիկ	130
	Կանայք	110
	0-6 տարեկան , այդ թվում՝	17
	- 0-3 տարեկան	13
	- 3-6 տարեկան	18
	7-17 տարեկան	18
	18-63 տարեկան	157
	63-ից բարձր տարեկան	19
2.	Կենսաթոշակառուներ, այդ թվում՝	30
	Տարիքային և աշխատանքային	30
3.	Փախստականներ	0
4.	Միակողմանի ծնողազուրկ երեխաներ	10
5.	Երկկողմանի ծնողազուրկ երեխաներ	0
6.	Հայրենական մեծ պատերազմի մասնակիցներ	1
7.	Արցախյան պատերազմի մասնակիցներ	4
8.	Հաշմանդամներ, այդ թվում՝	1
	Մանկուց հաշմանդամներ	1
9.	Աշխատունակներ	172
10.	Զբաղվածներ	54
11.	Գործազուրկներ, այդ թվում՝	4
	Գրանցված	0
12.	Առկա տնային տնտեսությունների թիվը	72
13.	Ընտանեկան նպաստների պետական համակարգում գրանցված ընտանիքների թիվը, այդ թվում՝	6
	Նպաստառու ընտանիքների թիվը	6
14.	Հայրենական մեծ և արցախյան պատերազմ-ներում զոհվածների ընտանիքների թիվը	3
15.	Բնակարանի կարիքավոր ընտանիքների թիվը, այդ թվում՝	4
	Անօթևան ընտանիքներ	0
16.	Բնակարանային պայմանների բարելավման կարիք ունեցող ընտանիքների թիվը	4
17.	Արտագնա աշխատանքի մեկնող ունեցող տնային տնտեսությունների թիվը	2
18.	Արտագնա/սեզոնային/ աշխատանքի մեկնողների թիվը	12

1.4Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ

Ժողովրդի իշխանությունը իրականացնելու և համայնքային խնդիրները լուծելու նպատակով օրենքով սահմանված կարգով ընտրվում են տեղական ինքնակառավարման մարմիններ՝ համայնքի ղեկավար և համայնքի ավագանի 5 տարի ժամկետով: Համայնքի ավագանին ներկայացուցչական մարմին է և իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրությամբ և 'Տեղական ինքնակառավարման մասին' Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և այլ օրենքներով նախատեսված լիազորություններ: Համայնքի ղեկավարն պաշտոնապես ներկայացնում է համայնքը, համայնքի գործադիր մարմինն է և իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրությամբ և ,Տեղական ինքնակառավարման մասին' Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսված լիազորություններ: Համայնքի ղեկավարն իր լիազորություններն իրականացնում է համայնքապետարանի աշխատակազմի միջոցով: 2016թվականի սեպտմբերի 18 – ի ՏԻՄ ընտրությունների արդյունքում ընտրվել է համայնքի ղեկավար և ավագանին՝բաղկացած 5 անդամից : Համայնքապետարանի աշխատակազմի կառուցվածքը բերված է ստորև՝

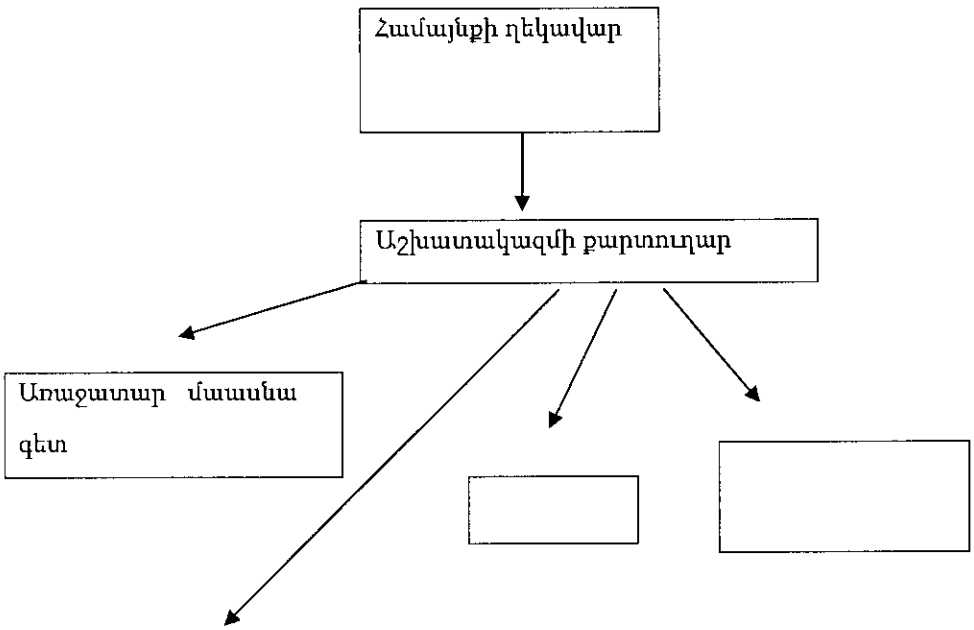

- համայնքի ղեկավար	1հաստիքային միավոր
-աշխատակազմի քարտուղար -	1հաստիքային միավոր
-առաջատար մասնագետ -	1 հաստիքային միավոր
-	
Ընդամենը՝	3 միավոր

1.5ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՍԱՐՎՈՂ ԳՈՒՅՔԻ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Համայնքն ունի սեփականություն, որի իրավունքը պաշտպանված է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ և օրենքով: Համայնքի սեփականություն կարող են լինել անշարժ և շարժական գույքը, դրամական միջոցները և այլն: Համայնքապետարանը գտնվում է համայնքի կենտրոնում: Շենքային պայմանները բավարար են, գույքը նորացված, համալրված է համակարգչային տեխնիկայով: Գյուղը չունի գյուղտեխնիկա և այլ գյուղատնտեսական գործիքներ : Խմելու ջրի ներհամայնքային ցանցը կառուցվել է 1982 թվականին , որի մաշվածությունն այնքան մեծ է, որ ջրի կորուստի չափը գնալով մեծանում է :

Ճանապարհային ցանցը վերանորոգման կարիք ունի , անհրաժեշտ է վերանորոգել ճանապարհներ և փողոցներներ :
Ստորև ներկայացված է 13.12.2016թվականի դրությամբ համայնքի սեփականություն համարվող գույքի ցանկը և վիճակը.

Հ/Հ	Անվանումը	Չափ. միավ	Քանակը	Հիմն.Միջոց Միասնական Ֆոնդ 12.2015թ.	Բալանսային Մնացորդային Արժեք 12.12.2016թ.	մաշվածք 12.12..2016թ.	Մուտք 2016թ.	Հաշվարկվել է մաշվածք 2016թ-ի վերջին	Հիմն.Միջոց Միասնական Ֆոնդ 12.12.2016	Բալանսային Մնացորդային Արժեք 12.12.2016	մաշվածք 12.12.2016
				Շենք, շինություն							
1.	Համայնքապետարան վարչ. շենք	հատ	1								
	ընդամենը										
				Համայնքապետարանի գույք							
1	գրասեղան	հատ	2	55,0	55.0				55.0	55.0	
2	աթոռներ	հատ	6	37,50	37,5				37,5	37,5	
3											
4											
5											
6											
7											
8	Պատճենահանման սարք	Հատ	1	107,7	107,7				107,7	107,7	
9											
10											
11											
12											
13											
14											
15											
16	համակարգիչ	հատ	1	240,0	240,0				240,0	240,0	
17	Ղեկավարի սեղան	հատ	1	91,6	91,6				91,6	91,6	
18	համակարգիչ	հատ	1	209,1	209,1				209,1	209,1	
19	Պատճենահանման սարք	հատ	1				107,0		107,0	107,0	
20											
21											
22											
23											
24	Երկաթյա պահարան	հատ	2	10,0	10,0	-	-	-	10,0	10,0	
25	գիրք	հատ		5,6	5,6				5,6	5,6	
26											
27											
28											

29											
30				756.5	756.0		756.0		756.0	756.0	

1.6 ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿՈՄՈՒՆԱԼ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Վարդաշատ համայնքը չունի գլխավոր հատակագիծ և գոտիավորման նախագիծ Քաղաքաշինական ծրագրային այլ փաստաթղթերից առկա է քաղաքաշինական կադաստրի վարման մատյանը, քաղաքաշինական կանոնադրություն և այլն: Համայնքը չունի ջրահեռացման կենտրոնացված համակարգ (կոյուղի): Վարդաշատ համայնքում կանոնավոր կերպով իրականացվում է աղբահանություն՝ շաբաթը մեկ անգամ , սակայն համայնքի տարածքում աղբամանների բացակայությունը բացասաբար է անդրադառնում համայնքի արտաքին տեսքի և սանիտարահիգիենիկ պայմանների վրա: Համայնքը չունի աղբատար մեքենա :

Վարդաշատ համայնքում բացակայում է փողոցային լուսավորությունը : Գերեզմանատունը ցանկապատված է , 2009թվականին ; :, շուրջօրյա :

1.7 ԲՆԱԿԵԼԻ ԵՎ ՈՉ ԲՆԱԿԵԼԻ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ

Համայնքում չկան բազմաբնակարան բնակելի շենքեր, կան միայն բնակելի առանձնատներ Բնակֆոնդի ընդհանուր մակերեսը կազմում է 40000քմ: Համայնքում առանձնատների թիվը՝ 38 և դրանց ընդհանուր մակերեսը՝ 40000 քմ, բնակարանի կարիքավոր ընտանիքների թիվը՝ 2:

Համայնքի առանձնատների մեծ մասը վերանորոգված են, նորաբաժան ընտանիքների համար անհրաժեշտ են նոր առանձնատներ: Սակայն, բնակչության սոցիալական վատ պայմանների պատճառով առանձնատների կառուցման և վերանորոգման աշխատանքներ կատարվում են միայն խիստ անհրաժեշտության դեպքերում, իսկ նոր առանձնատներ հաճախակի չեն կառուցվում

1.8 Զբաղվածություն

Համայնքի վարչական տարածքի բնակչության ընդհանուր թվաքանակից զբաղվածներ՝ 54մարդ, այդ թվում՝ ոչ գյուղատնտեսական աշխատանքով զբաղվածներ՝ 25 մարդ, գյուղատնտեսական աշխատանքներում զբաղվածներ՝ 100մարդ, 12 մարդ մեկնում է արտագնա աշխատանքների:Աշխատանքների պակասը և սոցիալ-տնտեսական անբարենպաստ պայմանները խթանում են բնակչության արտագնա աշխատանքի մեկնելուն:

Համայնքի տարածքում գործում 2 խառը խանութներ,

Բնակիչների հիմնական եկամուտը ստացվում է սեփականաշնորհված վարելահողերի և տնամերձ հողամասերի մշակումից, թոշակների և նպաստների ստացումից: Այս հիմնախնդիրների հաղթահարման հիմնական ճանապարհը ինտենսիվ գյուղատնտեսական արտադրությամբ զբաղվելն է, ջերմոցային տնտեսությունների ստեղծումը:

1.9 Հողօգտագործում

Համայնքի վարչական տարածքը կազմում է 1631 հա, այդ թվում՝ գյուղատնտեսական նշանակության հողեր՝ 192, բնակելի շինությունների տակ հողեր՝ 35 հա, արդյունաբերական արտադրական շինությունների տակի հողեր՝ 1.6 հա, Էներգետիկայի, կապի, տրանսպորտի տակի հողեր՝ ,1.5 հա, հատուկ պահպանվող տարածքներ՝ 06 հա, ջրային ֆոնդի հողեր՝ 0,2 հա, 199 թվականին հանրապետությունում իրականացված հողի սեփականաշնորհման ժամանակ համայնքի բնակավայրերում սեփականաշնորհված հողերի մեկ հողաբաժնի չափը կազմել է՝1.71հա

Վարդաշատ համայնքի հողային ֆոնդի բաշխումը բերված է աղյուսակ 2-ում

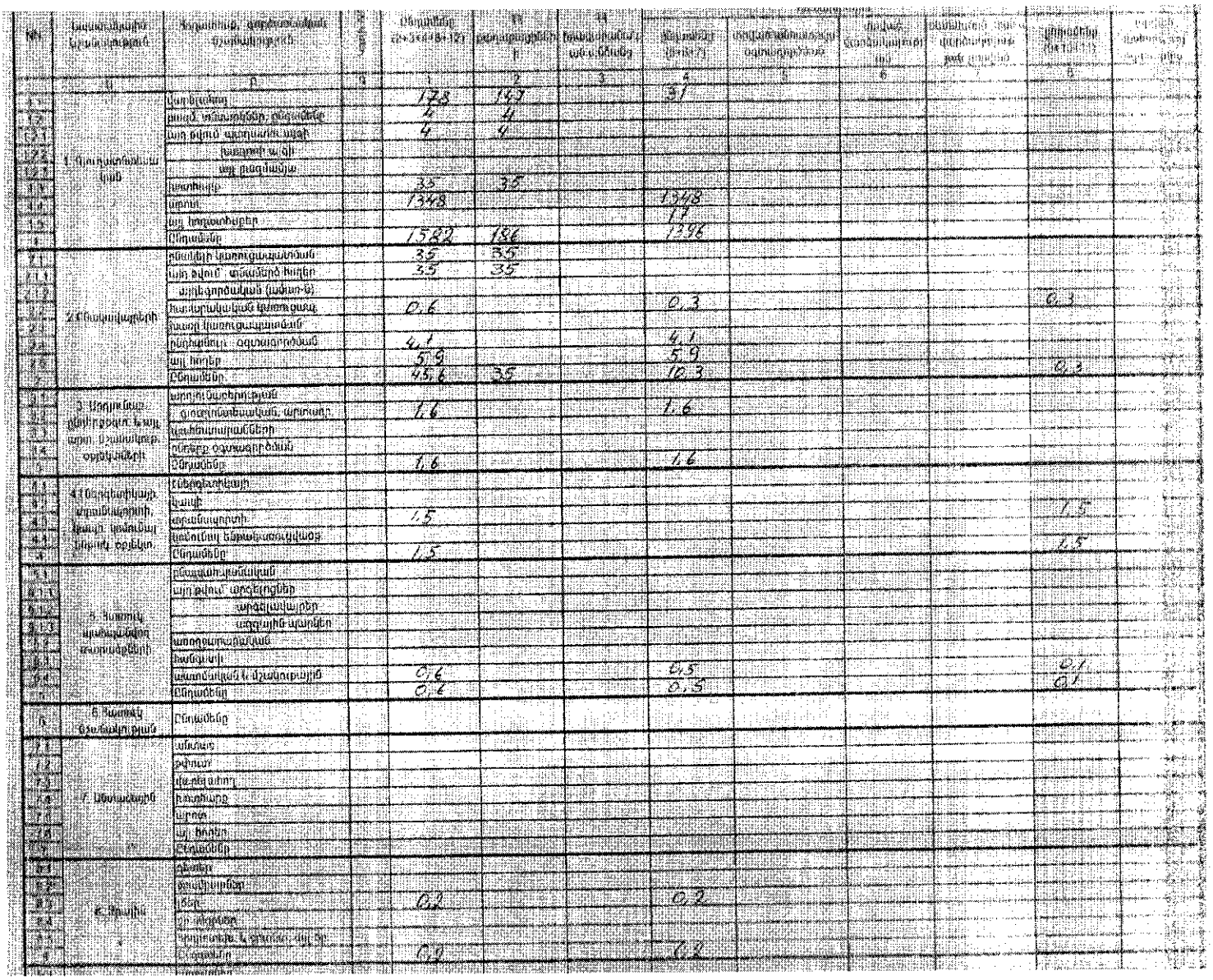

1.10 Գյուղատնտեսություն

Համայնքում զբաղվածության հիմնական ճյուղը հողամշակությունն է , և անասնապահությունն

Հ/Հ	Ցուցանիշները	Ընդամենը համայնքում
1	2	3
1.	Խոշոր եղջերավոր անասունների գլխաքանակը, այդ թվում՝	270
	Կովեր	140
2.	Խոզերի գլխաքանակը	200
3.	Ոչխարների և այծերի գլխաքանակը	0
4.	Ավանակների և ջորիների գլխաքանակը	0
5	Ձիերի գլխաքանակը	2
6.	Հավերի և այլ թռչունների գլխաքանակը	1150
7.	Նապաստակների և ճագարների գլխաքանակը	0
8.	Մեղվաընտանիքների քանակը	320

1.11. Բնության և շրջակա միջավայրի պահպանություն

Բնության և շրջակա միջավայրի պահպանությունը նորմալ կեսագործունեության ամենաանհրաժեշտ գործոնն է, որի հետևանքով էլ համայնքի առջև ծառացած կարևորագույն խնդիրներից մեկը ազգաբնակչության կենցաղային աղբի տեղափոխման և համայնքի տարածքի մաքրության հարցն է: Համայնքում մի շարք տնտեսվարող սուբյեկտների գործունեությունը հանրային սննդի կազմակերպման և արտադրական հիմնարկների գործունեության բնագավառում շատ օգտակար է, մյուս կողմից նրանց շրջակայքը ամենօրյա մաքրման, աղբի հեռացման խնդիր ունի: Բնակչության կենցաղային աղբի հեռացումը և համայնքի տարածքի աղբահանության կազմակերպումը այսօր բավարար հիմքերի վրա է, սակայն անհրաժեշտ է օր-օրի որոնել և օգտագործել նոր տեխնոլոգիաներ բնության և շրջակա միջավայրի պահպանության ապահովման համար:
Համայնքի բնակիչներից շատերը դեռևս տնտեսական, հաճախ նաև շինարարական աղբը թափում են աղբի համար անթույլատրելի տարածքներում: Սանիտարական մաքրման և աղբահանության ասպարեզում անելիքները դեռևս շատ են: Տնտեսության առջև ծառացել են բազմաթիվ խնդիրներ, որոնց շուտափույթ լուծումը կօժանդակի աղբահանության աշխատանքների օպերատիվ իրականացմանը: Այդպիսի խնդիրներից են աղբահան մեքենաներ չունենալը : Աղբահանության ծավալների ավելացման դեպքում նաև առաջանում մեքենայի ձեռքբերման անհրաժեշտություն:

1.12ՏՐԱՆՍՊՈՐՏ, ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքը կենտրոնին կապող միջհամայնքային ճանապարհները հիմնականում ասֆալտապատ է, ունի որոշ հատվածներում փոսային նորոգումների խիստ կարիք : Ներհամայնքային ճանապարհների մոտ 5 %-ը բարեկարգ են, , կարիք ունեն մշտական նորոգումների , Համայնքում տեղադրված չեն ճանապարհային երթևեկության նշաններ:Համայնքի ներսում ավտոկանգառներ չկան:

1.13 ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքը ունի ընդհանուր հիմնական դպրոց , կառուցվել է 2007 թվականին , որը կոսմետիկ վերանորոգվել է 2007թվականին, տանիքը հիմնովին վերանորոգվել է պետական բյուջեի միջոցների , գազաֆիկացված չէ : Դպրոցի տարածքը 0.6 հա : Համայնքի աշակերտների թիվը 22 ,

1.14 ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքը ունի բուժ կետ , որը տեղակայված է դպրոցի վարչական շենքում : Բուժ կետը ունի մեկ աշխատող , չունի անհրաժեշտ գույք և սարքավորումներ :

1.15 ՄՇԱԿՈՒՅԹ ՍՊՈՐՏ ՀՈԳԵՎՈՐ ԴԱՍՏԻՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Գյուղը չունի մշակույթի տուն ,սպորտ հրապարակ , դրանով դժվարանում է երիտասարդների հետ տարվող աշխատանքները , իսկ համայնքի գրադարանը ունի 1050 միավոր գիրք , ևս տեղակայված է վարչական շենքում , սակայն չի գործում :

1.16 ԱՌԵՎՏՈՒՐ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Համայնքի տարածքում գործում են համապատասխանաբար առևտրի օբյեկտ ՝ հիմնականում զբաղվում են սննդի որոշ տեսակների, ծխախոտի, ալկոհոլային խմիչքների և այլ ապրանքներ վաճառքով, ,
ինչպես նաև եռամսյա կտրվածքով վճարում են համապատասխան տեղական տուրք համայնք բյուջե՝ գործունեության թույլտվության համար: :

1.16 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄԵՐԸ

* *Համայնքը ունի ավելի քան - բուհի 18 շրջանավարտ , տարբեր մասնագիտությունների , որոնք կարող են կազմակերպել համայնքում տարբեր բնակավառների հետ* կապված աշխատանքներ

*Համայնքում մեծ աշխատուժի առկայություն

*Համայնքում գյուղատնտեսության զարգացման համար առկա հողային բավականին մեծ ռեսուրսների առկայությունը

*Համայնքի համեմատաբար բարենպաստ կլիման

*Համայնքում առկա հիմնական դպրոցի գործելը

*Համայնքում հեռախոսակապի և հեռուստատեսության առկայությունը

*Համայնքում խմելու ջրի ներհամայնքային համակարգի շրջօրյա առկայությունը

1.17 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ

Ճանապարհների , խմելու և ոռոգման ջրերի ցանցերի անմխիթար վիճակ

Հիմնական դպրոցի վերանորոգում

Բարձրագույն և միջին մասնագիտական կրթություն ունեցողների գործազրկության բարձր մակարդակը,

Գյուղատնտեսական մթերքների իրացման, շուկայական ցածր գների պատճառով գյուղացու եկամուտների նվազում

- *Մշակույթի տան, մանկապարտեզի, բուժմանկաբարձական կետի շենքերի բացակայություն*
- *Միջհամայնքային և ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների անբարեկարգ վիճակը*
- *Ջրահեռացման կենտրոնացված համակարգերի (կոյուղու) բացակայությունը*
- *Համայնքում աղբահանության ծառայության կազմակերպման փոքր մաշտաբը և ցածր մակարդակը ժամանակակից աղբավայրի, աղբահանության և սանիտարական մաքրման ծառայություններ մատուցման համար անհրաժեշտ տնտեսական բազայի և ֆինանսական հնարավորություններ բացակայությունը*
- *Համայնքում աշխատատեղերի խիստ պակասը, գործազրկության բարձր մակարդակը*
- *Համայնքում սոցիալապես խոցելի ընտանիքների մեծ թիվը*
- *Համայնքում տարեցտարի շարունակվող արտագաղթը՝ իր բոլոր բացասական հետևանքներով*

*ոռոգման ցանցի կիսախողովակների տեղադրումը

1.18 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

- Մեծ աշխատուժի առկայություն
- Ուղղակի ընտրություններով համայնքի ղեկավարի ընտրության հանրավորութ-յուն

1.19 ՀԱՄԱՅՆՔԻՆ ՍՊԱՌՆԱՑՈՂ ՎՏԱՆԳՆԵՐԸ

- Համայնքում ոռոգումը իրականացվում է ինքնահոս եղանակով , : Չկան խողովակներ և կիսախողովակներ խմելու ջրի և ոռոգման ցանցերի վերանորոգման համար :

*Համայնքում բնակիչների հարկային պարտավորությունների կատարման ոչ բավարար վիճակը

- Աղբամանների բացակայության պատճառով համայնքի տարածքում բնության ու շրջակա միջավայրի աղտոտման և վնասման վտանգը
- Համայնքում հողագործությամբ զբաղվելու անհեռանկարայնությունը վտանգում է գյուղատնտեսության այդ ճյուղի զարգացումը
- Համայնքի երիտասարդների արտագաղթը, արտերկրներ աշխատանքի մեկնելը և չվերադառնալը վտանգում է համայնքի կենսագործունեությունը:

* խմելու ջրի ներհամայնքային ցանցի անհետաձգելի վերանորոգման անհրաժեշտություն ,
կեղտաջրերի ներթափանցումը խմելու ջրի ցանց կարող է դառնալ վարակիչ հիվանդությունների
պատճառ

1.20 ԲՆԱԿԻՉՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆԸ

Համայնքում վերջին տարիների ընթացքում նկատելի էր որոշակի դրական տեղաշարժ ՏԻՄ-երի և բնակչության փոխհարաբերություններում: Ներկայումս նոր ձևավորված ՏԻՄ-երի գործունեությունը դարձել է համեմատաբար ավելի թափանցիկ և հրապարակային, որը զգալիորեն նպաստում է համայնքի բնակչության իրազեկվածությանը ՏԻՄ-երի ընդունած որոշումներին և կատարած աշխատանքներին: Համայնքի բնակիչները սկսել են բավականին ակտիվորեն մասնակցել ՏԻՄ–երի կողմից կազմակերպված հանրային հանդիպումներին ու միջոցառումներին Համայնքներում կազմակերպվում են հանրային լսումներ և քննարկումներ (մասնավորապես համայնքի բյուջեի նախագծի, համայնքային ծրագրերի և այլնի շուրջ), տեղական և միջազգային տարբեր կազմակերպությունների կողմից անցկացվում են ուսուցման և վերապատրաստման դասընթացներ, սեմինարներ, որոնց հաճույքով մասնակցում են ինչպես համայնքի ՏԻՄ-երը և աշխատակազմի մասնագետները, այնպես էլ համայնքի որոշ ակտիվ բնակիչներ: Հիմնականում բոլոր միջոցառումները, այդ թվում նաև ավագանու նիստերը, տեղադրվում են համայնքի պաշտոնական կայքում `vardashat.am –ում , որը նպաստում է ՏԻՄ-երի գործունեության նկատմամբ բնակչության վստահության ամրապնդմանը:Համայնքի ավագանու կողմից ընդունվել են տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների մասնակցության, համայնքի ղեկավարին կից խորհրդակցական մարմինների ձևավորման և գործունեության, համայնքում հանրային բաց լսումների և (կամ քննարկումների կազմակերպման և անցկացման կարգերը, որոնք մեծապես կնպաստեն բնակիչների ավելի ակտիվ մասնակցությանը տեղական ինքնակառավարմանը:

1.21 ԱՂԵՏՆԵՐԻ ՌԻՍԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Համայնքում աղետների (բնածին և տեխնածին) ռիսկի կառավարման ոլորտը ներկայումս սաղմնային վիճակում է:Համայնքը ունի բնակչության տարահանման հանձնաժողովը բնակչության տարահանման գործողությունների պլանը ընթացքի մեջ է :

Համայնքում առայժմ չի իրականացվել տեղական մակարդակում խոցելիության և կարողությունների գնահատման որևէ գործողություն, որի հիման վրա հնարավոր կլինել պլանավորել ու իրականացնել համայնքին սպառնացող աղետների ռիսկի նվազեցման նպատակամետ գործողություններ ու միջոցառումներ: Այս խնդիրը կարևոր է, համայնքին սպառնացող աղետների ռիսկի կանխմանը :

1.22 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՄԻՋԱՎԱՅՐԸ

Համայնքի գործարար միջավայրը սահմանափակվում է համայնքում գործող արտադրական ՍՊԸ-ների և ԱՁ-ների, առևտրի մանր կետերի,որոնց հետ ՏԻՄ-երը պաշտպանում են լավ ո բարյացկամ հարաբերություններ: Սակայն, դրանով հանդերձ, միևնույն է, համայնքում բիզնեսի վիճակն առանձնապես բարվոք համարել չի կարելի:

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

- Խելամտորեն օգտագործել համայնքի ֆինանսական միջոցները,
- Խթանել Քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածներից որակյալ մասնագետների հոսքը համայնքի աշխատակազմ՝ հնարավորինս բարձրացնելով համայնքային ծառայողների և այլ աշխատողների աշխատավարձերի դրույքաչափերը

- Էականորեն բարձրացնել համայնքի բյուջեի սեփական եկամուտների հավաքագրման մակարդակը՝ ի հաշիվ ավելի որակյալ մասնագետների աշխատանքի, տեղեկատվական արդի համակարգերի ներդրման և արդյունավետ շահագործման
- Բարձրացնել Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ինքնուրույնության մակարդակը՝ մշակելով և իրականացնելով նպատակամետ ու արդյունքահեն համայնքային քաղաքականություններ, ռազմավարություններ և ծրագրեր
- Աստիճանաբար ընդլայնել համայնքի բնակչությանը մատուցվող համայնքային ծառայությունների շրջանակը, կիրառել յուրաքանչյուր ծառայության մատուցման մասշտաբի էֆեկտը (նվազեցնելով ծառայության միավորի վրա կատարվող ծախսերը), ըստ այդմ՝ բարձրացնել ծառայությունների մատուցման ծավալները և արդյունավետությունը, և, որպես հետևանք, բնակչությանը դրանց հասանելիության և որակի մակարդակները
- Համայնքի տարածքում նպաստել տնտեսության տարբեր ճյուղերի (հատկապես՝ գյուղատնտեսության, փոքր և միջին բիզնեսի և այլնի) զարգացմանը՝ օգտվելով համայնքում բնական պաշարների և այլ արժեքների առկայությունից
- Մեղմացնել համայնքում Տեղական Ինքնակառավարման վրա բնակիչների ազգակցական կապերի հնարավոր բացասական ազդեցությունները
- Նպաստել համայնքի ավագանու ինստիտուտի կայացմանը, որի շնորհիվ կուժեղանա համայնքի ներքին վերահսկողության համակարգը և, արդյունքում, կբարձրանա համայնքի ընդհանուր կառավարման արդյունավետությունը
- Բարձրացնել համայնքի Տեղական ինքնակառավարման մարմինների փոխհարաբերությունների և համագործակցության մակարդակը Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման մարմինների հետ՝ նպաստելով համայնքի աստիճանական զարգացմանը
- Հնարավորինս արագ կայանալ և պատրաստ լինել՝ ընդունելու և իրականացնելու Տեղական ինքնակառավարման մարմիններին օրենքով ակնկալվող նոր սեփական և պատվիրակված լիազորություններ՝ համապատասխան ֆինանսական միջոցներով
- Համայնքում ստեղծել լուրջ նախադրյալներ և նպաստավոր պայմաններ ժողովրդագրական աճի, սոցիալ-տնտեսական և տեղական ժողովրդավարության զարգացման համար՝ ավելացնելով ընտանիքների եկամուտները և բարձրացնելով բնակչության ընդհանուր կենսամակարդակը, հաղթահարելով աղքատությունը և կանխելով արտագաղթը
- Համայնքի վարչական տարածքում զարկ տալ ջերմոցների ստեղծմանը՝ նպաստելով գյուղատնտեսության զարգացմանը
- Տարածաշրջանի այլ համայնքների հետ միջհամայնքային համագործակցություն ծավալելու դեպքում հնարավոր կլինի լուծել ընդհանուր աղբավայր ունենալու և շահագործելու հարցը, համայնքում պատշաճ մակարդակով կազմակերպելու աղբահանության և սանիտարական մաքրման ծառայությունների մատուցումը
- Միջհամայնքային տրանսպորտային հաղորդակցության, ինչպես նաև հաղորդակցության այլ միջոցների հասանելիության ապահովման միջոցով նպաստել ՏԻՄ-երի գործունեության արդյունավետության, համայնքային ծառայությունների մատուցման մակարդակի կտրուկ բարձրացմանը, արտաքին աշխարհի հետ նոր կապերի ու համագործակցության հաստատմանը և համայնքային տնտեսությունում լրացուցիչ ներդրումների ապահովմանը:

2. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՏԵՍԼԱԿԱՆԻ, ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԵՎ ՀԶԾ-Ի ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

Համայնքի տեսլականն է՝

Վարդաշատ համայնքը դարձնել գյուղատնտեսական մթերքների արտադրության, , մաքուր բարեկարգ, առևտրի և սպասարկման, կրթական և մշակութային զարգացած ենթակառուցվածքներ բնակչության համար բավարար կենսապայմաններ ունեցող տարածք:

Համայնքի սահմանված տեսլականին հասնելու համար համայնքի ռազմավարությունն է՝

- չխորացնել համայնքի զարգացմանը խոչընդոտող և ապահովելհամայնքի աստիճանական ինտեգրումը և համաչափ զարգացումը,
- համայնքում անասնապահության զարգացում և անասնապահական մթերքների արտադրության ծավալների աստիճանական մեծացում՝ անասնագլխաքանակի տարեցտարի ավելացման և անհրաժեշտ քանակությամբ անասնակերի ապահովման միջոցով,
- համայնքում կաթի, մսի, բանջարեղենի հանձնման և վերամշակման արտադրամասերի ստեղծում և գործարկում,
- համայնքի տարածքի համեմատական առավելությունների բացահայտում և առևտրայնացում, այդ նպատակով պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների Քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածի կազմակերպությունների համագործակցության շրջանակների ընդլայնում և ջանքերի մեկտեղում,
- համայնքում էկոտուրիզմի ենթակառուցվածքների ստեղծում և զարգացում՝ զբոսաշրջիկների գիշերակացի տնային պայմանների ապահովման, հասարակական սննդի, առևտրի և կենցաղսպասարկման օբյեկտների ստեղծման, համապատասխան ծառայությունների պատշաճ մակարդակով մատուցման միջոցով,
- համայնքի սեփականություն համարվող ենթակառուցվածքների պահպանում, շահագործում նորոգում և զարգացում,
- միջհամայնքային և ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների նորոգում և բարեկարգում ջրահեռացման և արտաքին լուսավորության համակարգերի անցկացում, ճանապարհային նշանների տեղադրում, ավտոկանգառների ժամանակակից տաղավարների կառուցում,
- համայնքի բնակչության սոցիալ–տնտեսական պայմանների բարելավում՝ նրանց մատուցվող հանրային ծառայությունների տեսակների (ջրամատակարարում և ջրահեռացում գազամատակարարում, էլեկտրամատակարարում, աղբահանություն և սանիտարական մաքրում, տրանսպորտ և կապ, նախադպրոցական և դպրոցական կրթություն արտադպրոցական դաստիարակություն, մշակույթ, առողջապահություն և սպորտ սոցիալական պաշտպանություն և այլն) շրջանակի աստիճանական ընդլայնման հասանելիության ու մատչելիության ապահովման և որակի անշեղ բարձրացման միջոցով,
- համայնքի Տեղական ինքնակառավարման մարմինների , աշխատակազմի, համայնքային կազմակերպությունների ինստիտուցիոնալ կարողությունների աստիճանական հզորացում տեղական ժողովրդավարության ամրապնդում, համայնքում պատշաճ կառավարման սկզբունքների հետևողական իրականացում,
- Տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների ներգրավվածության բարելավում՝ բնակիչների մասնակցության ձևերի ներդրման և զարգացման միջոցով,
- Տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործունեության թափանցիկության հրապարակայնության և հաշվետվողականության մակարդակների հետևողական բարձրացում
- համայնքի ֆինանսական կառավարման համակարգում հստակ մեխանիզմների ներդրում և հետևողական կիրառում,
- նոր աշխատատեղերի ստեղծում և համայնքից միգրացիայի նվազեցում, բնակչության թվաքանակի կայունացում:

Համայնքի զարգացման 2016-2020թթ. ծրագրի հիմնական նպատակներն են՝

- Տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների մասնակցության ակտիվացում՝ մասնակցության նոր մեթոդների և ձևերի ներդրման և աստիճանական զարգացման միջոցով,
- համայնքում գյուղատնտեսության (հողագործության, անասնապահության, այգեգործության թռչնապահության, մեղվապահության) զարգացում՝ տնամերձերի, վարելահողերի խոտհարքների և արոտավայրերի նպատակային և արդյունավետ օգտագործման միջոցով,
- միջհամայնքային և ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների վիճակի բարելավում և լուսավորում,
- համայնքի կենտրոնում հասարակական տրանսպորտի գործունեության բոլոր ավտոկանգառների ստեղծում,
- համայնքի դպրոցական հանրակրթության պայմանների բարելավում՝ դպրոցների շենքերի նորոգման և ջեռուցման, ներքին հարդարման, դռների, պատուհանների և սանհանգույցների փոխարինման միջոցով,
- համայնքի բնակչությանը հանրային ծառայություններ մատուցող համայնքային հիմնական ենթակառուցվածքների (մանկապարտեզների, մշակույթի տների և ակումբների գրադարանների, բուժկետերի) շենքերի հիմնանորոգում կամ վերակառուցում,
- համայնքում գործարար միջավայրի բարելավում՝ նոր աշխատատեղեր ստեղծող անհատներին և կազմակերպություններին խրախուսելու (օրինակ, տեղական հարկերի, տուրքերի և վճարների զծով արտոնություններ տրամադրելու) միջոցով:

3.ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ (ՇԱՐՈՒՆԱԿՎՈՂ) ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՄԱՐԶԱՅԻՆ, ՄԻՋՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՈՒ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

2016-2020թ.թ. ընթացքում համայնքի Տեղական ինքնակառավարման մարմինները նախատեսում են լայնորեն համագործակցել պետական կառավարման մարմինների, միջազգային և տեղական կազմակերպությունների, Քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածների և այլ շահագրգիռ կողմերի հետ:

Համայնքում պետության կողմից ներդրումներ ապահովելու նպատակով, նախատեսվում է սերտ համագործակցություն Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզպետարանի կառուցվածքային և առանձնացված ստորաբաժանումների հետ: Որպես պետական կառավարման մարմինների հետ համայնքի համագործակցության հիմնական ուղղություններ, 2016-2020թթ.-ին նախատեսվում են հետևյալ հանրապետական և մարզային ծրագրերն ու միջոցառումները՝

- Համայնքում գյուղատնտեսության զարգացում՝ պարարտանյութերի, թունաքիմիկատների սերմացուի, գյուղտեխնիկայի ձեռքբերման, գյուղացուն ձեռնտու պայմաններով (երկարաժամկետ, շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, առանց գրավի) գյուղատնտեսական վարկերի տրամադրման, գյուղատնտեսական աշխատանքների կազմակերպման խորհրդատվության ու աջակցության և այլ ուղղություններով:
- Վարչական շենքի մասնակի վերանորոգում:
- Համայնքի հանրակրթական դպրոցների շենքերի ընթացիկ նորոգում, ներքին հարդարում դռների, պատուհանների և սանհանգույցների փոխարինում, ջեռուցում՝ բարելավելու դպրոցական հանրակրթության որակը:

- Համայնքում ջրամատակարարման համակարգերի հիմնանորոգում կամ մասնակի վերանորոգում և ջրամատակարարման բարելավում՝ համագործակցության ներգրավելու կազմակերպությունը::
- Նախկին տարածաշրջանային կենտրոն հետ մշտական հասարակական տրանսպորտային հաղորդակցության կազմակերպում և շահագործում՝ համագործակցության ներգրավելու մարզի մասնավոր տրանսպորտային կազմակերպություններին:
- Առողջապահության և սոցիալական պաշտպանության ոլորտներում համայնքի բնակչության հանրային ծառայությունների հասանելիության և մատուցման մակարդակի բարձրացում պետական պատվերի շրջանակներում:
- Աղետների ռիսկի կառավարման ոլորտում համայնքի բնակչության լայն իրազեկում արտակարգ իրավիճակներում համայնքի գործողությունների պլանի կազմում և իրականացում կանխարգելիչ միջոցառումների կազմակերպում և իրականացում:

2016-2020թթ. ընթացքում Հայաստանում ընթացող վարչատարածքային բարեփոխումների և (կամ) միջհամայնքային համագործակցության շրջանակներում նախատեսվում են հետևյալ նպատակային ծրագրերը և միջոցառումները՝

- ՀՏՉ-ի հետ՝ «Համայնքի ներհամայնքային ճանապարհների բարեկարգման և սպասարկման աղբահանության ծառայությունների ստեղծում, ներհամայնքային հասարակական տրանսպորտի համակարգի ձևավորում, դպրոցականների ու երիտասարդության շրջանում բնապահպանական և ագրոբիզնեսի կառավարման գիտելիքների տարածում» ծրագիրը:
- Հնարավոր այլ ծրագրեր ու միջոցառումներ:

2016-20թթ. ընթացքում կշարունակվեն համայնքի և Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզում գործունեություն ծավալող՝ միջազգային և տեղական դոնոր կազմակերպությունների Քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածների սուբյեկտների, այլ կազմակերպությունների և անհատների համագործակցության շրջանակներում նախատեսվում ներդրումային, դրամաշնորհային, տեխնիկական աջակցության, բարեգործական ծրագրերը և միջոցառումները:

4. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒՄ, ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ԵՎ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՈՒՄ

Կատարելով համայնքի 2016-2021թթ. բյուջեների մուտքերի կանխատեսումները՝ պետք է հաշվի առնել

1) Համայնքի բյուջեի մուտքերի կանխատեսման համար որպես ելակետային տվյալներ են ընդունվել 2014-15թթ. բյուջեների մուտքերի փաստացի գանձման ցուցանիշները՝ յուրաքանչյուր տարի նախատեսելով որոշակի աճ: Մուտքերի աճը նախատեսվել է՝ հիմք ընդունելով համայնքի հետագա զարգացման հետ կապված պատկերացումներն ու ակնկալիքները, նոր ծառայությունների մատուցման անհրաժեշտությունը և դրանց դիմաց վճարների գանձման հնարավորությունները և այլն:

2) Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաների գումարները կանխատեսելու համար, որպես 2016թ ցուցանիշ հիմք է ընդունվել նախկին տարիների ելակետային տվյալները:

Աղյուսակ 3. Համայնքի 2014-2015թ.թ. բյուջեների մուտքերի ցուցանիշները և 2016-2020թթ. բյուջեների մուտքերի կանխատեսումը

հազար դրամ

	Մուտքերի անվանումը	2016. փաս	2017թ. նախատ.	2018թ. փաստ.	2019թ. նախատ.	2020թ. կանխ.	2021թ. կանխ.

		տ.					
1	2	3	4	5	6	7	8
	ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՄՈՒՏՔԵՐ՝ ԸՆԴԱՄԵՆԸ (I+II+III)*	4936.04	5121.864	5171.864	5221.864	5271.864	5271.864
I.	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ (1+2+3)	4933.7	5083.7	5133.7	5183.7	5233.7	5233.7
1.	ՀԱՐԿԵՐ ԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐ	814.0	964.0	1014.0	1064.0	1114.0	1114.0
1.1	**Գույքային հարկեր անշարժ գույքից**						
	Գույքահարկ շենքերի և շինությունների համար						
	Հողի հարկ	440.0	440.0	440.0	440.0	440.0	440.0
1.2	**Գույքային հարկեր այլ գույքից**						
	Գույքահարկ փոխադրամիջոցների համար	350.0	500.0	550.0	600.0	650.0	650.0
1.3	**Ապրանքների օգտագործման կամ գործունեության իրականացման թույլտվության վճարներ**						
	Տեղական տուրքեր	24.0	24.0	24.0	24.0	24.0	24.0
1.4	**Ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից այլ պարտադիր վճարներ**						
	Պետական տուրքեր						
1.5	**Այլ հարկային եկամուտներ**						
	Այլ հարկերից և պարտադիր վճարներից կատարվող մասհանումներ						
	Հողի հարկի և գույքահարկի գծով համայնքի բյուջե վճարումների բնագավառում բացահայտված հարկային օրենսդրության խախտումների համար հարկատուներից գանձվող տույժեր և տուգանքներ, որոնք չեն հաշվարկվում այդ						

	հարկերի գումարների նկատմամբ						
2.	**ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀՆԵՐ**	469.7	469.7	469.7	469.7	469.7	469.7
2.1	**Ընթացիկ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ**						
2.2	**Կապիտալ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ**						
2.3	**Ընթացիկ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ**						
ա)	Պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաներ	3500.0	3500.0	3500.0	3500.0	3500.0	3500.0
բ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող այլ դոտացիաներ						
գ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)						
դ)	ՀՀ այլ համայնքների բյուջեներից ընթացիկ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակով ստացվող պաշտոնական դրամաշնորհներ						
2.4	**Կապիտալ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ**						
ա)	Պետական բյուջեից կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)						
բ)	ՀՀ այլ համայնքներից կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակով ստացվող պաշտոնական դրամաշնորհներ						
3.	**ԱՅԼ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ***						
3.1	**Տոկոսներ**						
3.2	**Շահաբաժիններ**						
3.3	**Գույքի վարձակալությունից եկամուտներ**						
	Համայնքի	150.0	150.0	150.0	150.0	150.0	150.0

	սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ						
	Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող պետական սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ						
	Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող պետության և համայնքի սեփականությանը պատկանող հողամասերի կառուցապատման իրավունքի դիմաց գանձվող վարձավճարներ						
	Այլ գույքի վարձակալությունից մուտքեր						
3.4	**Համայնքի բյուջեի եկամուտներ ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից, այդ թվում**						
	Պետության կողմից ՏԻՄ-երին պատվիրակված լիազորությունների իրականացման ծախսերի ֆինանսավորման համար պետական բյուջեից ստացվող միջոցներ						
3.5	**Վարչական գանձումներ**						
	Տեղական վճարներ						
	Համայնքի վարչական տարածքում ինքնակամ կառուցված շենքերի, շինությունների օրինականացման համար վճարներ						
	Օրենքով սահմանված դեպքերում համայնքային հիմնարկների կողմից						

	առանց տեղական տուրքի գանձման մատուցվող ծառայությունների կամ կատարվող գործողությունների դիմաց ստացվող (գանձվող) վճարներ						
3.6	**Մուտքեր տույժերից, տուգանքներից**						
	Վարչական իրավախախտումների համար ՏԻՄ-երի կողմից պատասխանատվության միջոցների կիրառումից եկամուտներ						
	Մուտքեր համայնքի բյուջեի նկատմամբ ստանձնած պայմանագրային պարտավորությունների չկատարման դիմաց գանձվող տույժերից						
7	**Ընթացիկ ոչ պաշտոնական դրամաշնորհներ**						
3.8	**Կապիտալ ոչ պաշտոնական դրամաշնորհներ**						
3.9	**Այլ եկամուտներ***						
	Համայնքի գույքին պատճառած վնասների փոխհատուցումից մուտքեր						
	Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե կատարվող հատկացումներից մուտքեր						
	Օրենքով և իրավական այլ ակտերով սահմանված՝ համայնքի բյուջեի մուտքագրման ենթակա այլ եկամուտներ						
II.	**ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԻՐԱՑՈՒՄԻՑ ՄՈՒՏՔԵՐ (1+2+3+4)**						

1.	**Հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր**						
	Անշարժ գույքի իրացումից մուտքեր						
	Շարժական գույքի իրացումից մուտքեր						
	Այլ հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր						
2.	**Պաշարների իրացումից մուտքեր**						
3.	**Բարձրարժեք ակտիվների իրացումից մուտքեր**						
4.	**Չարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր**						
	Հողի իրացումից մուտքեր						
	Ոչ նյութական չարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր						
III.	ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԲՅՈՒՋԵԻ ՀԱՎԵԼՈՒՐԴԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՄ ՊԱԿԱՍՈՒՐԴԻ (ԴԵՖԻՑԻՏԻ) ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԸ (Ա+Բ)						
Ա.	ՆԵՐՔԻՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐ (1+2)						
1.	ՓՈԽԱՌՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ						
1.1	**Արժեթղթեր**						
	-թողարկումից և տեղաբաշխումից մուտքեր						
	-հիմնական գումարի մարում						
1.2	**Վարկեր**						
	-վարկերի ստացում						
	-ստացված վարկերի հիմնական գումարի մարում						
1.3	**Փոխատվություններ**						
	-բյուջետային փոխատվությունների ստացում						
	-ստացված փոխատվությունների գումարի մարում						

2.	ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
2.1	**Բաժնետոմսեր և կապիտալում այլ մասնակցություն**						
	-համայնքային սեփականության բաժնետոմսերի և կապիտալում համայնքի մասնակցության իրացումից մուտքեր						
	-իրավաբանական անձանց կանոնադրական կապիտալում պետական մասնակցության, պետական սեփականություն հանդիսացող անշարժ գույքի (բացառությամբ հողերի), այդ թվում՝ անավարտ շինարարության օբյեկտների մասնավորեցումից առաջացած միջոցներից համայնքի բյուջե մասհանումից մուտքեր						
	-բաժնետոմսեր և կապիտալում այլ մասնակցություն ձեռքբերում						
2.2	**Փոխատվություններ**						
	-նախկինում տրամադրված փոխատվությունների դիմաց ստացվող մարումներից մուտքեր						
	-փոխատվությունների տրամադրում						
2.3	**Համայնքի բյուջեի միջոցների տարեսկզբի ազատ մնացորդը**	2.34	38.164	40.0	40.0	50.0	50.0
2.4	**Համայնքի բյուջեի ֆոնդային մասի ժամանակավոր ազատ միջոցների տրամադրում վարչական մաս**						

2.5	Համայնքի բյուջեի ֆոնդային մասի ժամանակավոր ազատ միջոցներից վարչական մաս տրամադրված միջոցների վերադարձ ֆոնդային մաս						
2.6	Համայնքի բյուջեի հաշվում միջոցների մնացորդները հաշվետու ժամանակահատվածում						
	որից՝ ծախսերի ֆինանսավորմանը չուղղված համայնքի բյուջեի միջոցների տարեսկզբի ազատ մնացորդի գումարը						
	ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐ						
1.	ՓՈԽԱՌՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ						
1.1	Արժեթղթեր						
	-թողարկումից և տեղաբաշխումից մուտքեր						
	-հիմնական գումարի մարում						
1.2	Վարկեր						
	-վարկերի ստացում						
	-ստացված վարկերի հիմնական գումարի մարում						
1.3	Փոխատվություններ						
	-փոխատվությունների ստացում						
	-ստացված փոխատվությունների գումարի մարում						

Համայնքն իր ֆոնդային բյուջեում կարող է նախատեսել կապիտալ ծախսեր ու ծրագրեր հիմնականում համայնքի վարչական բյուջեի տարեսկզբի ազատ մնացորդից համայնքի ֆոնդային բյուջե հատկացումների հաշվին, ինչպես նաև հողերի իրացումից մուտքերի հաշվին:

Համայնքի ղեկավարի և աշխատակազմի աշխատողների (3հաստիքային միավոր) 2016 թվականի միայն աշխատավարձի տարեկան ֆոնդը նախատեսվել է 3372.0 հազ. դրամ : Անհրաժեշտ է նաև հաշվի առնել, որ՝

2017-2021թթ. ընթացքում համայնքի ՏԻՄ-ը նախատեսում է համայնքի ղեկավարի աշխատակազմի աշխատակիցների աշխատավարձերի և պահպանման այլ ծախսերի բարձրացում՝:

Հաշվի առնելով վերոնշյալը՝ համայնքի 2016-21թթ. տարեկան բյուջեներից (տե՛ս աղյուսակ 3 հնարավորություն կլինի կատարելու մոտ 10 մլն դրամի ծախսեր կապիտալ աշխատանքներ կատարելու համար, եթե, իհարկե, պայմանականորեն ընդունենք, որ տվյալ տարվա վարչական բյուջեում, բացի համայնքի աշխատակազմի պահպանման ծախսերից, գործառական դասակարգման այլ ուղղություններով ընթացիկ ծախսեր չեն նախատեսվելու և չեն իրականացվելու: Իսկ եթե տվյալ տարվա վարչական բյուջեում նախատեսվեն և իրականացվեն այլ ընթացիկ ծախսեր ևս, ապա բնականաբար, ֆոնդային բյուջեում կապիտալ ծախսերի և ծրագրերի համար նախատեսվող միջոցներ կպակասեն համապատասխան չափով:

Այսպիսով, համայնքի տվյալ տարվա ֆոնդային բյուջեում կապիտալ ծախսերի չափն ուղղակիորեն կախված կլինի նրանից, թե որքան կկազմեն ընթացիկ ծախսերի ընդհանուր գումարը համայնքի այս տարվա վարչական բյուջեում և որքան գումար կմնա ֆոնդային բյուջեում կապիտալ ծախսեր կատարելու համար:

5.ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՑԱՆԿԻ ԿԱԶՄՈՒՄ ԵՎ ԱՌԱՋՆԱՀԵՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ, ՖԻՆԱՆՍԱՊԵՍ ԱՊԱՀՈՎՎԱԾ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՁԵՎԱԿԵՐՊՈՒՄ ԵՎ ԱՄՓՈՓՈՒՄ, ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀԱՅԹԱՅԹՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Ելնելով համայնքի իրավիճակի վերլուծության և գնահատման արդյունքներից, համայնքում ներկայում արձանագրված հիմնախնդիրներից, համայնքի զարգացման ՏԻՄ-ի կողմից ընտրված ռազմավարությունից, առաջիկա հինգ տարիների համար սահմանված հիմնական նպատակներից համայնքի ղեկավարին կից գործող ՀԶՀԾ-ի և տարեկան բյուջեի կառավարման գծով ԽՄ-ի կողմից քննարկվել և որոշվել է առաջարկվող ծրագրերի ցանկը (**աղյուսակ 4**)՝ ներառելու համայնքի 2016-2021թթ. ՀԶՀԾ-ում:

Աղյուսակ 4. Համայնքի 2016-20թթ. ՀԶՀԾ-ում ներառելու համար առաջարկվող ծրագրերի ցանկը

/h	Ծրագրի անվանումը	Ծրագիրն առաջարկողը	Ծրագրի մոտավոր արժեքը, ֆինանսավորման աղբյուրը, հազ. դրամ
1	Համայնքի գլխավոր հատակագիծ	Համայնքապետ	1800,000
2	Սեսմիկ ռիսկերի միջոցառում	Համայնքապետ	800,000
3	Ոռոգման ցանցերի կիսախողովակների տեղադրում	Համայնքապետ	10000,000
4	Խմելու ջրագծերի վերանորոգում	Համայնքապետ	15000,000
5	Համայնքապետարանի շենքի մասնակի վերանորոգում	Համայնքապետ	2000,000
6	Հիմնական դպրոցի հիմնանորոգում	Համայնքապետ	20000,000
7	Ասֆալտի փոսային նորոգումներ	Համայնքապետ	2000,000
8	Փողոցների կոպճապատում	Համայնքապետ	3800,000
9	Համայնքի գերեզմանատան մասնակի ցանկապատի կառուցում	Համայնքապետ	5000,000

Առաջարկվող ծրագրերի առաջնահերթությունները որոշելու նպատակով, ՀԶՀԾ-ի և տարեկան բյուջեի կառավարման գծով ԽՄ-ի կողմից սահմանվել են ծրագրերի գնահատման հետևյալ չափանիշները՝

- հանրության աջակցությունը,
- ուղղակի և անուղղակի շահառուների թիվ,
- հարատևություն (կենսունակություն),
- ազդեցություն սոցիալական խոցելի խմբերի վրա, աղքատության նվազեցում,
- հիմնական միջոցների (ենթակառուցվածքների) պահպանում:

Կիրառելով ծրագրերի առաջնահերթությունների որոշման մասնակցային կառավարման մեթոդը և լտագործելով ծրագրերի գնահատման սահմանված չափանիշները՝ ՀՋՔԾ-ի և տարեկան բյուջեի առավարման գծով Խորհրդակցական մարմինն իր նիստում քննարկել և որոշել է վերևում առաջարկված ամայնքային ոլորտային ծրագրերի առաջնահերթությունները:

Ինչպես երևում է ՀՋՀԾ-ի 4-րդ բաժնի աղյուսակ 3-ից, համայնքի բյուջեի ընդհանուր մուտքերը հնգամյա ատվածում կազմելու են հազար դրամ: Դա նշանակում է, որ համայնքի բյուջեի ֆինանսավորմամբ ՀՋՀԾ ւմ հնարավոր է ներառել ծրագրեր միայն նշված գումարի սահմաններում: Համայնքի մանկապարտեզի ,ակույթի տան, ճանապարհի կապիտալ նորոգման ծախսերի համար նախատեսվում է դիմել Հ առավարությանը կամ դոնոր կազմակերպություններին:

Աղյուսակ 6. Համայնքի 2016-2021թթ. ֆինանսապես ապահովված ընդհանուր և ոլորտային ծրագրերի ամփոփագիր

/h	Ծրագրի անվանումը	Չափի միավորը	Ծրագրի քանակական ծավալը	Ծրագրի արժեքը, հազ. դրամ	Ծրագրի կատարումն ըստ տարիների						Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրները		
					2016	2017	2018	2019	2020	2021	Համայնքից	Դոնոր կազմ.-եր	Պետբյուջե
1.	Համայնքի գլխավոր հատակագիծ	Հատ	1	1800,000		1800,0					1800,0		
2	Սեսմիկ ռիսկերի միջոցառում	Հատ	1	800.0			800,0				800,0		
3	Ոռոգման ցանցերի կիսախողովակների տեղադրում	կմ	1,5	10000.0			1000,0	1000,0			2000,0	2000,0	6000,0
4	Խմելու ջրագծերի վերանորոգում	կմ		15000.0		500,0	1000,0	500,0	1000,0		3000,0	6000,0	6000,0
5	Համայնքապետարանի շենքի մասնակի վերանորոգում	քմ		2000,0		800,0	800,0	400,0			2000,0		
6	Հիմնական դպրոցի հիմնանորոգում	քմ		20000,0								10000,0	10000,0
7	Ասֆալտի փոսային նորոգումներ	կմ		2000.0			100,0	100,0	200,0	100,0	500,0		1500,0
8	Փողոցների կոպճապատում	կմ		3800.0	1800,0		1000,0	1000,0			3800,0		
9	Համայնքի գերեզմանատան մասնակի ցանկապատի կառուցում	Քմ	280	5000.0	885,0	1000,0	1000,0		1000,0	1115,0	5000,0		
	Ընդամենը			60400,0	2685,0	4100,0	5700,0	3000,0	2200,0	1215,0	18900,0	18000,0	23500,0

Աղյուսակ 7. Համայնքի 2016-2020 թ.թ. բյուջեների մուտքերի և դրանց հաշվին կատարվող ընդհանուր ու ոլորտային ծրագրերի ծախսերի ցուցանիշների համեմատությունը և վերլուծությունը

Հ/հ	Ցուցանիշի անվանումը	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1.	**Համայնքի բյուջեի ընդհանուր մուտքերը*, այդ թվում՝**	4936.04	5122.164	5122.164	5122.164	5122.164	5122.164
1.1	Վարչական բյուջեի ընդհանուր մուտքերը	4933.7	5083.7	5083.7	5083.7	5083.7	5083.7
1.2	Ֆոնդային բյուջեի ընդհանուր մուտքերը, այդ թվում՝	2.34	0	0	0	0	0
	Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե հատկացվող գումարը	0	0	0	0	0	0
2.	**Համայնքի ընդհանուր և ոլորտային ծրագրերի ծախսերը, այդ թվում՝**	17976,8	18086,5	18286,5	18286,5	18486,5	18686,5
2.1	Ընթացիկ ծախսեր	0	0	0	0	0	0
2.2	Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով ծախսեր	2.34	38.464	40.0	50.	50.0	60.0
3.	**Համայնքի բյուջեի պահուստային ֆոնդ, այդ թվում՝**	0	0	0	0	0	0
3.1	Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդ	0	0	0	0	0	0
3.2	Ֆոնդային բյուջեի պահուստային ֆոնդ	0	0	0	0	0	0

հազ. դրամ

*) Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե հատկացվող գումարը չի մտնում բյուջետային ընդհանուր մուտքերի մեջ

Համայնքի տարածական զարգացումը սահմանող՝ քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի մշակման կամ դրանց փոփոխման (լրացման) մասին դրույթներ

Համայնքի տարածական զարգացումը սահմանող՝ քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերից (գլխավոր հատակագիծ, զոտիավորման նախագիծ, ընթացիկ քաղաքաշինական քարտեզ, քաղաքաշինական կադաստր, քաղաքաշինական կանոնադրություն և այլն) կա միայն քաղքաշինական կանոնադրությունը:

Քանի որ «Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն՝ համայնքի տարածական զարգացումը սահմանող՝ քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի նախագծման (մշակման) պատվիրատուն համայնքն է, ժամանակահատվածում նախատեսվում է համագործակցություն ծավալել Հայաստանում գործող նախագծային ինստիտուտների հետ՝ համայնքի քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի մշակման աշխատանքների նախահաշիվները, համայնքի բյուջեով նախատեսելու համար:

Շրջակա միջավայրի պահպանմանն ուղղված նախատեսվող միջոցառումներ

2016-2021թ.թ. ընթացքում համայնքի սեփականություն համարվող հողերի, անտառային և ջրային տարածքների, ինչպես նաև բնության և շրջակա միջավայրի պահպանության ոլորտում նախատեսվում է կազմակերպել և իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

- լայն բացատրական աշխատանք կատարել բնակչության հետ՝ կենցաղային աղբը չթափելու դրա համար չնախատեսված վայրերում, զերծ մնալու բնության և շրջակա միջավայրի աղտոտումից ու վնասումից,
- սահմանել վերահսկողություն համայնքի բնակավայրերի ջրամատակարարման ջրային ավազաններում՝ արգելելու անասունների մուտքն ավազաններ, կանխարգելելու բնության և շրջակա միջավայրի աղտոտումը և վնասումը, ինչպես նաև սուր վարակիչ հիվանդությունների առաջացման և տարածման վտանգը համայնքում,
- յուրաքանչյուր տարի գարնանը համայնքում կազմակերպել «Մաքուր համայնք» կարգախոսով 2-3 շաբաթօրյակներ՝ իրականացնելու բնության և շրջակա միջավայրի մաքրության, ծառատնկման աշխատանքներ, դրանց ներգրավելով նաև երիտասարդներին և դպրոցականներին:

Համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմանն ուղղված միջոցառումներ

Չնայած ՀՀ գործող օրենսդրությամբ ՏԻՄ-երն այս ոլորտում առայժմ պարտադիր լիազորություններ գրեթե չունեն, այնուամենայնիվ հաշվի առնելով, որ 2016 թվականի հուլիսի 29-ին ՀՀ կառավարության կողմից հավանության է արժանացել ՀՀ 2016-2025 թվականների տարածքային զարգացման ռազմավարությունում ամրագրված մոտեցումները, ինչպես նաև այն հանգամանքը, որ համայնքի ՏԻՄ-երը շահագրգռված են համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմամբ և պատրաստակամ են ըստ ամենայնի օժանդակել այս ոլորտում ցանկացած նոր նախաձեռնության, քանի որ այն մեծապես կնպաստի համայնքում նոր աշխատատեղերի ստեղծմանը, բնակչության եկամուտների ավելացմանը և վճարունակության բարձրացմանը, համայնքի բյուջետային սեփական միջոցների հավաքագրման մակարդակի բարձրացմանը և ծավալի մեծացմանը, և, այս ամենի արդյունքում՝ համայնքի ընդհանուր զարգացմանը:

Համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմանն ուղղված՝ 2016-2021թ.թ. ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

- ըստ ամենայնի աջակցել համայնքում գործող արտադրական ձեռնարկություններին՝ աստիճանաբար ընդլայնելու արտադրության ծավալները և ավելացնելու աշխատատեղերի քանակը,
- աջակցել համայնքում նոր արտադրություններ և աշխատատեղեր ստեղծելու նախաձեռնություն ցուցաբերող գործարարներին՝ տրամադրելով նրանց գործունեություն իրականացնելու համար համայնքային սեփականություն հանդիսացող գույքի վարձակալման, տեղական տուրքերի և վճարների գծով արտոնություններ,
- համայնքում խթանել գյուղատնտեսության, անասնապահական և թռչնապահական մթերքների (մասնավորապես՝ գյուղմթերքի, կաթի, մսի, ձվի) արտադրության, հանձնման և վերամշակման արտադրամասերի ստեղծումը, գործարկումը և զարգացումը,
- համայնքում կազմակերպել և աստիճանական զարգացնել տնային պայմաններում բնական հյութերի արտադրությունը և իրացումը,
- համայնքում խթանել առևտրի և ծառայությունների փոքր ու միջին նոր կետերի բացումը, բնակչությանը և հյուրերին պատշաճ մակարդակով սպասարկումը՝ պաշտպանելով դրանց սեփականատերերի իրավունքները և շահերը,
- աստիճանաբար նորոգել և բարեկարգել միջհամայնքային ճանապարհները և փողոցները, անցկացնել արտաքին լուսավորության համակարգեր, տեղադրել ճանապարհային նշաններ՝ նպաստելու համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմանը և բիզնեսի զարգացմանը,

Աղետների ռիսկի կառավարման հիմնական մոտեցումներ

Համայնքում աղետների ռիսկի կառավարմանն ուղղված՝ 2016-2021թ.թ. ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

- համայնքի աղետների ռիսկերի կառավարման հարցերում շարունակել համագործակցությունը հանրապետական համապատասխան մարմինների հետ՝ մասնավորապես ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարության հետ,
- ՀՀ կառավարության 2012 թվականի հոկտեմբերի 25-ի N 1351-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարություն ներկայացնել սեյսմիկ ռիսկի գնահատման աշխատանքների հայտ, որի արդյունքում պետք է կազմվի համայնքի սեյսմիկ ռիսկի գնահատման քարտեզը,
- համայնքի բնակչության իմացության, հմտությունների, գիտելիքների մակարդակի ուսումնասիրում և համայնքում առկա ռեսուրսների բացահայտում, որոնք հնարավոր է ուղղել աղետների ռիսկի նվազեցմանը նպաստող համայնքահեն միջոցառումների պլանավորմանն ու իրականացմանը,
- համայնքի խոցելիության և կարողությունների գնահատում, ներառյալ այդ գործընթացի կազմակերպման և իրականացման խմբի ձևավորումը, նախապատրաստական աշխատանքները, տվյալների հավաքագրումը և հետազոտումը՝ համապատասխան գործիքների և մեթոդների ընտրությամբ, վերլուծական աշխատանքների իրագործումը՝ յուրաքանչյուր փուլում ձեռնարկվող քայլերի և ակնկալվող արդյունքների ամրագրմամբ և ձևակերպմամբ,
- համայնքում աղետների ռիսկի կառավարման գործողությունների և միջոցառումների պլանի կազմում և իրականացում,
- բերքի պահպանման նպատակով բնակավայրերում հակակարկտային կայաններ տեղադրելու միջոցառումների ձեռնարկում՝ ֆինանսավորման արտաքին աղբյուրներից (պետություն, միջազգային և տեղական դոնոր կազմակերպություններ, մասնավոր ներդրողներ) անհրաժեշտ միջոցների հայթայթում,
- համայնքում աղետների ռիսկի կառավարման կանխարգելիչ միջոցառումների կազմակերպում և իրականացում:

Համայնքի կոմունալ ենթակառուցվածքների զարգացմանն ուղղված միջոցառումներ

Համայնքի կոմունալ ենթակառուցվածքների զարգացմանն ուղղված՝ 2016-2021թ.թ. ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ աշխատանքները և միջոցառումները՝

- համայնքի սեփականություն համարվող կոմունալ ենթակառուցվածքների պահպանում, շահագործում, ըստ հնարավորությունների՝ նորոգում և զարգացում,
- համայնքի կոմունալ տնտեսության աշխատանքի կազմակերպում,
- վերահսկողություն համայնքի բնակչությանը պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, մասնավոր կազմակերպությունների կողմից մատուցվող կոմունալ ծառայությունների (գազամատակարարում, էլեկտրամատակարարում, աղբահանություն և սանիտարական մաքրում, բնակավայրի

բարեկարգում և կանաչապատում և դրանց պահպանում և այլն) շրջանակի աստիճանական ընդլայնման և որակի անշեղ բարձրացման նկատմամբ,

Տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների մասնակցությանն ուղղված միջոցառումներ

Համայնքի բնակիչների մասնակցությունը տեղական ինքնակառավարմանը ոլորտում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

- համայնքի բնակչության իրազեկվածության բարձրացում՝ ՀՀ տեղական ինքնակառավարման ոլորտի օրենսդրության և համայնքի ՏԻՄ-երի գործունեության վերաբերյալ,
- համայնքի կարիքների և հիմնախնդիրների պարբերական քննարկում, վերլուծում և գնահատում՝ ֆոկուս-խումբ քննարկումների, համայնքային հանդիպումների, ժողովների և բնակիչների հետ անմիջական շփումների և երկխոսությունների միջոցով,
- բնակիչների ներգրավում համայնքի բյուջեի և զարգացման ծրագրերի մասնակցային պլանավորման, իրականացման, մշտադիտարկման և գնահատման գործընթացներում,
- համայնքի բնակիչների շահերի պաշտպանություն և համախմբում՝ համայնքի որոշակի խնդիրների լուծման, հանրային ծառայությունների մատուցման շուրջ,
- համայնքի ՏԻՄ-ի (ղեկավար, ավագանի), աշխատակազմի, ակտիվ բնակիչների շարունակական կրթում և վերապատրաստում տեղական ինքնակառավարմանը բնակչության մասնակցության բնագավառում:

7. ԵԶՐԱՓԱԿՈՒՄ

Այսպիսով, համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագիրը հիմք կհանդիսանա համայնքի տարեկան ծրագրերի և բյուջեների մշակման աշխատանքները կազմակերպելիս: Անցյալ տարիների փորձը ցույց տվեց, որ տեղական ինքնակառավարման մարմինների արդյունավետ աշխատանքը մեծապես կախված է բյուջետավարման գործընթացի ճիշտ կազմակերպումից:

Շատ կարևոր է եկամուտների աղբյուրներ գտնելը, ֆինանսական միջոցների արդյունավետ հավաքագրման կազմակերպումն ու նպատակային օգտագործումը:

Ելնելով համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի ռազմավարությունից և ընդհանուր նպատակներից, համայնքապետարանի աշխատակազմը մշակում է կոնկրետ ծրագրեր, որոնցով կարելի է հարց ներկայացնել հանրապետական բյուջեից ներդրումներ ստանալու համար, փնտրել ինվենստիցիաների նոր աղբյուրներ, ներգրավել բնակիչների սեփական միջոցները, տարբեր սոցիալական հիմնադրամների միջոցները